

Zbornik sudske prakse

Predmet C-301/22

Peter Sweetman

protiv

An Bord Pleanála

i

Ireland and the Attorney General

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio High Court (Irska))

Presuda Suda (drugo vijeće) od 25. travnja 2024.

„Zahtjev za prethodnu odluku – Okoliš – Direktiva 2000/60/EZ – Djelovanje Europske unije u području vodne politike – Članak 4. stavak 1. točka (a) – Okolišni ciljevi koji se odnose na površinske vode – Obveza država članica da uskrate odobrenje projektu koji može izazvati pogoršanje stanja tijela površinskih voda – Članak 5. i Prilog II. – Određivanje značajki tipova površinskih voda – Članak 8. i Prilog V. – Klasifikacija stanja površinskih voda – Članak 11. – Program mjera – Projekt crpljenja vode iz jezera površine manje od 0,5 km²”

1. *Okoliš – Vodna politika Unije – Direktiva 2000/60 – Obveza određivanja tipičnih referentnih uvjeta za tipove površinskih voda – Doseg – Jezera malih dimenzija – Isključenost*

(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60, čl. 5. st. 1. prva al. i Prilog II.)

(t. 26.-31., 41. i t. 1. izreke)

2. *Okoliš – Vodna politika Unije – Direktiva 2000/60 – Obveza izrade programa praćenja stanja površinskih voda – Doseg – Jezera malih dimenzija – Isključenost*

(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60, čl. 8. te Prilozi II. i V.)

(t. 32.-41. i t. 1. izreke)

3. *Okoliš – Vodna politika Unije – Direktiva 2000/60 – Okolišni ciljevi koji se odnose na površinske vode – Obveza provedbe potrebnih mjera za poboljšanje stanja tijela površinskih voda i sprečavanje njihova pogoršanja – Zahtjev za odobrenje projekta koji bi mogao utjecati na jezero malih dimenzija – Obveza nadležnih tijela da procijene učinke takvog projekta na druga tijela površinskih voda – Doseg*

(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60, čl. 4. st. 1. t. (a))

(t. 45., 48.-61., 69. i t. 2. izreke)

4. *Okoliš – Vodna politika Unije – Direktiva 2000/60 – Okolišni ciljevi koji se odnose na površinske vode – Obveza provedbe potrebnih mjera za poboljšanje stanja tijela površinskih voda i sprečavanje njihova pogoršanja – Zahtjev za odobrenje projekta koji bi mogao utjecati na jezero malih dimenzija – Obveza nadležnih tijela da osiguraju usklađenost projekta s programom mjera izrađenim za dotično vodno područje – Doseg*
(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60, čl. 4. st. 1. t. (a) i čl. 11.)

(t. 62.-69. i t. 2. izreke)

Kratak prikaz

Nakon što mu je High Court (Visoki sud, Irska) uputio zahtjev za prethodnu odluku, Sud pojašnjava obveze zaštite okoliša koje države članice imaju na temelju Direktive 2000/60¹ u odnosu na jezera malih dimenzija koja se nalaze na njihovim državnim područjima.

An Bord Pleanála (Agencija za prostorno planiranje, Irska) odobrio je u srpnju 2018. projekt prostornog planiranja kojim se omogućuje zahvaćanje slatke vode iz jednog jezera površine 0,083 km² koje se nalazi u okrugu Galway (Irska).

Presudom od 15. siječnja 2021. Visoki sud poništio je tu odluku o odobrenju jer Environmental Protection Agency (Irska agencija za zaštitu okoliša, u daljnjem tekstu: AZO) nije proveo klasifikaciju ekološkog stanja predmetnog jezera, kako se zahtijeva Direktivom 2000/60.

Nakon objave te presude jedna od stranaka u postupku pred Visokim sudom zatražila je mišljenje AZO-a. U odgovoru je potonji smatrao da predmetno jezero ne predstavlja vodno tijelo koje ulazi u područje primjene Direktive 2000/60.

Smatrajući da to stajalište može utjecati na ishod predmeta, Visoki sud odlučio je ponovno otvoriti taj predmet i upitati Sud o obvezama država članica na temelju Direktive 2000/60 u pogledu određivanja značajki i klasifikacije stanja jezera malih dimenzija kao i o uvjetima odobrenja projekta koji može utjecati na jezero malih dimenzija koje nije bilo predmet ni određivanja značajki ni klasifikacije njegova stanja na temelju te direktive.

Ocjena Suda

Što se tiče, kao prvo, obveze država članica da odrede značajke tipova jezera i da klasificiraju njihovo ekološko stanje, Sud podsjeća na to da Direktiva 2000/60, kako bi se osiguralo očuvanje ili obnova dobrog stanja površinskih voda, predviđa niz odredaba kojima se uspostavlja složen postupak i koje sadržavaju više pobliže određenih faza radi omogućavanja državama članicama da provedu potrebne mjere ovisno o posebnostima i značajkama vodnih tijela koja su određena na njihovim područjima.

¹ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL 2000., L 327, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 1., str. 48.)

Što se konkretno tiče obveze država članica da odrede značajke jezera smještenih na njihovu državnom području, članak 5. Direktive 2000/60 zahtijeva da se provede analiza značajki svakog vodnog područja, u skladu s tehničkim specifikacijama navedenima u njezinu Prilogu II. Međutim, iz teksta tog priloga jasno proizlazi da se obveza utvrđivanja tipičnih referentnih uvjeta za tipove površinskih voda, koja se njime predviđa, ne odnosi na jezera čija je površina manja od 0,5 km².

Budući da države članice nisu obvezne na temelju članka 5. i Priloga II. Direktivi 2000/60 provesti određivanje značajki tipova jezera čija je površina manja od 0,5 km², iz toga logično proizlazi da nemaju ni obvezu klasificirati ekološko stanje takvih jezera, u skladu s člankom 8. i Prilogom V. toj direktivi. To tumačenje osobito potvrđuje zajedničko tumačenje priloga II. i V. Direktivi 2000/60.

Međutim, ta utvrđenja ne sprečavaju države članice koje to smatraju svrsishodnim da na određene tipove jezera površine manje od 0,5 km² primijene obveze određivanja značajki i klasifikacije iz Direktive 2000/60.

Kao drugo, što se tiče obveza koje imaju nacionalna tijela prilikom davanja odobrenja za projekt koji može utjecati na jezero malih dimenzija koje nije bilo predmet ni određivanja značajki ni klasifikacije njegova ekološkog stanja, Sud ističe da ni obveza sprečavanja pogoršanja ni obveza poboljšanja stanja tijela površinskih voda, predviđene u članku 4. Direktive 2000/60, također ne pokrivaju jezera površine manje od 0,5 km² koja države članice nisu grupirale za potrebe određivanja značajki u skladu s tom direktivom, na temelju mogućnosti predviđene u tu svrhu u njezinu Prilogu II.

Naime, bilo bi nespojivo sa strukturom Direktive 2000/60, a osobito sa složenošću postupka koji se njome uspostavlja, da se obvezujuća narav okolišnih ciljeva navedenih u članku 4. stavku 1. te direktive odnosi i na tijela površinskih voda koja nisu bila i nisu obvezno ni trebala biti predmet određivanja značajki i klasificiranja, s obzirom na to da je svrha potonjih omogućiti dobivanje podataka potrebnih za ostvarenje navedenih ciljeva.

S obzirom na navedeno, budući da je jezero o kojem je riječ u glavnom postupku povezano s posebnim područjem očuvanja zaljeva i otokâ Kilkieran izravnom plimnom vezom, Sud je naglasio da je, u skladu s člankom 4. Direktive 2000/60 i pod uvjetom da nije predviđeno izuzeće, nadležno tijelo države članice dužno odbiti odobriti projekt kada njegovi učinci na jezero površine manje od 0,5 km² mogu izazvati pogoršanje stanja nekog drugog tijela površinskih voda koje je bilo ili je trebalo biti predmet određivanja značajki na temelju Direktive 2000/60 ili mogu ugroziti postizanje dobrog stanja površinskih voda, odnosno dobrog ekološkog potencijala i kemijskog stanja tog drugog tijela površinskih voda.

Osim toga, također je na nadležnom tijelu da provjeri i je li provedba predmetnog projekta u skladu s mjerama koje se provode na temelju programa izrađenog u skladu s člankom 11. Direktive 2000/60 za dotično vodno područje radi postizanja ciljeva te direktive. Naime, iz teksta te odredbe proizlazi da doseg programa mjera nije ograničen samo na „tipove” tijela površinskih voda koji su označeni u okviru provedbe članka 5. Direktive 2000/60 i njezina Priloga II.

Konkretno, u skladu s člankom 11. stavkom 3. točkom (c) Direktive 2000/60, „osnovne mjere”, koje se moraju nalaziti u svakom programu mjera i koje predstavljaju minimalne zahtjeve koji se moraju poštovati, moraju uključivati mjere koje promiču učinkovito i održivo korištenje „voda” tako da se izbjegne ugrožavanje postizanja ciljeva navedenih u članku 4. te direktive.

Međutim, uzimajući u obzir činjenicu da kvaliteta elementa površinske vode malih dimenzija može utjecati na kvalitetu drugog većeg elementa, zaštita voda koje pripadaju tijelima površinskih voda, poput jezera o kojem je riječ u glavnom postupku, čije značajke nisu bile i nisu obvezno ni trebale biti određene na temelju Direktive 2000/60, može se pokazati nužnom u tom okviru. Zbog istog razloga može se pokazati potrebnim na ta tijela površinskih voda malih dimenzija primijeniti mjere za kontrolu zahvaćanja vode, kao što su one navedene u članku 11. stavku 3. točki (e) Direktive 2000/60 i njezinu Prilogu VI. dijelu B točki viii.